

QP CODE: 25047562

Reg No :

Name :

MA DEGREE (CSS) EXAMINATION, NOVEMBER 2025

Third Semester

M A SANSKRIT SPECIAL (SAHITYA) - REVISED

Core Course - SA030301 - SANSKRIT POETICS V - THEORY OF DHVANI - II

2019 ADMISSION ONWARDS

CAAC0B1F

Time: 3 Hours

Weightage: 30

Part A (Short Answer Questions)

Answer any **eight** questions.

Weight **1** each.

1. अर्थान्तरसंक्रमितवाच्यप्रभेदस्य पदप्रकाशताम् उदाहरणद्वारा विवृणुत।
2. विवक्षितान्यपरवाच्यस्य शब्दशक्त्युद्भवे पदवाक्यप्रकाशतां विवृणुत ।
3. वर्णानां रसद्योतकत्वं यथाग्रन्थं निरूपयत।
4. अशक्तिकृतरूपकविदोषं विवृणुत।
5. आनन्दवर्धनमतमनुसृत्य औचित्यं लक्षयत।
6. काव्ये विरोधिरसविभावभावानुभावपरिग्रहाख्यो दोषो कदा संभवति ? यथाग्रन्थं प्रतिपादयत।
7. गुणीभूतव्यङ्ग्यं सोदाहरणं लक्षयत।
8. केन साधनेन कवीनां प्रतिभागुणः आनन्त्यमायाति ?
9. वर्णनासन्दर्भे अचेतनानां चेतनत्वं कथं प्रकाशयति ? उदाहरणद्वारा स्पष्टयत।
10. संवादलक्षणं भेदाश्च विशदयत।

(8×1=8 weightage)

Part B (Short Essay/Problems)

Answer any **six** questions.

Weight **2** each.

11. किमिव हि मधुराणां मण्डनं नाकृतीनाम् । पदप्रकाशतां स्पष्टयत।
12. शिखिपिच्छकर्णपूरा वधूर्वाधस्य गर्विणी भ्रमति। मुक्ताफलप्रसाधनानां मध्ये सपत्नीनाम् ॥ वाक्यप्रकाशता कथमिति स्पष्टयत।
13. त एव तु निवेश्यन्ते बीभत्सादौ रसे यदा। तदा तं दीपयन्त्येव ते न वर्णा रसच्युतः ॥ स्पष्टयत।
14. गुणानाश्रित्य तिष्ठन्ती माधुर्यादीन्व्यनक्ति सा। रसान् ॥ ध्वन्यालोकदिशा समालोचयत।
15. अलङ्कृतीनां शक्तावप्यानुरूपेण योजनम् । स्पष्टयत।

16. वाच्यानां वाचकानां च यदौचित्येन योजनम्। रसादिविषयेणैतत्कर्म मुख्यं महाकवेः।। स्पष्टयत।
17. यथा यथा विपर्येति लोकतन्त्रमसारवत्। तथा तथा विरागोऽत्र जायते नात्र संशयः । विवृणुत।
18. आत्मनोऽन्यस्य सद्भावे पूर्वस्थित्यनुयाय्यपि । विशदयत।

(6×2=12 weightage)

Part C (Essay Type Questions)

Answer any two questions.

Weight 5 each.

19. संघटनायाः नियामकं तत्त्वं विवृणुत।
20. प्रबन्धस्य रसव्यञ्जकप्रकारान् सविस्तरं प्रतिपादयत।
21. काव्यादिषु रसविरोधिपरिहारविषये आनन्दवर्धनमतं स्पष्टयत।
22. महाभारते अङ्गीरसः कः ? यथाग्रन्थं निरूपयत।

(2×5=10 weightage)

